

LIDIJA MLADINOV, PROF.
Ogulin, 1922. - Zagreb, 2009.

Lidija Mladinov rodila se 2. veljače 1922. u Ogulinu, gdje je njezin otac, prof. Željko Kovačević, znameniti hrvatski biolog i entomolog, tada službovao kao gimnazijski profesor. Slijedom nekoliko očevih premještaja, Lidija je osnovnu školu završila u Osijeku, a gimnaziju u Zagrebu. Diplomirala je biologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu 1949. Od 1949. do 1954. bila je profesorica biologije u Osijeku i Zagrebu. Od 1954. kustosica je za entomologiju u Hrvatskom narodnom zoološkom muzeju u Zagrebu. Stručni ispit kustosa položila je 1955., a zvanje više kustosice dobila je 1969. Umirovljena je 31. prosinca 1980., ali i dalje je nastavila proučavati leptire i objavljivati radove. Bila je članica Hrvatskog entomološkoga društva i Muzejskoga društva Hrvatske. Umrkla je 23. ožujka 2009. u Zagrebu.

U svom znanstveno-istraživačkom radu Lidija Mladinov bavila se isključivo proučavanjem faune leptira (Lepidoptera) Hrvatske. Njezin rad očituje se u nekoliko područja.

Prvo je sredila i obradila leptire muzejskih zbirki Hrvatskog narodnog zoološkog muzeja u Zagrebu, koji su zapisani u kartice i inventar, a potječu od devet prethodnih skupljača. U dva rada popisala je 420 vrsta.

Najvažniji, a možda i najteži dio njezina rada istraživanja su faune leptira otoka Paga. Valja istaknuti da su to uopće prva istraživanja faune leptira toga otoka, a ta se fauna ističe svojom specifičnošću. Naime, za leptire otoka Paga karakteristična je pojava rasa i formi vezana uz krš sa siromašnom vegetacijom s dosta topline i svjetla. Otočna fauna leptira odlikuje se stoga visokim postotkom endemskih supspecifičnih razlika, za nastanak kojih je glavni uvjet izoliranost područja.

Za leptire krševitoga tla glavno je obilježje siva boja kao odraz ekološke prilagodbe svijetlosivoj boji kamena vapnenca. Osobito je zanimljiva pojava dimorfizma. Tako se u *Colias croceus* (Pieridae) uz narančaste javljaju i bijele ženke. U *Iphiclides podalirius* (Papilionidae) prezimjele kukuljice žućkaste su ili smeđe, a kukuljice ljetne generacije zelene su. Ustanovljen je i polimorfizam u boji gusjenica *Hyles euphorbiae*, sin. *Celerio* (Sphingidae). Ne zna se jesu li

pojave dimorfizma i polimorfizma u nekih sredozemnih formi uzrokovane vanjskim čimbenicima ili su izazvane genetički. Nadalje, opaža se velika razlika i u brojčanoj zastupljenosti na pojedinim lokalitetima nekih vrsta. Brojni su primjerci nekih vrsta u okolici Caske, vrlo ih je malo na malo udaljenim Kustićima, a na južnom dijelu otoka u Povljani uopće ih nema.

Faunu leptira otoka Paga Lidija je Mladinov istraživala od 1955. do 1962. i o tome objavila pet radova. Ustanovila je 121 vrstu iz 18 porodica. Danji leptiri skupljani su hvatanjem, uzgojem gusjenica i ulovom noćnih leptira s pomoću ribarske svjetiljke. Od Rhopalocera najobičnije su vrste *Satyrrium spini* (sin. *Strymon*, *Thecla*), *Maleageria daphnis* i *Polyommatus icarus*, sve Lycaenidae. Od Heterocera ističe se endem *Hemaris croatica* (sin. *Haemorrhagia*, Sphingidae), kojeg je danju nalazila na lisičini (*Echium*).

Istraživanja su provedena i na otoku Unije. Tu je nađeno 105 vrsta iz 18 porodica. *Phalera bucephala* (Notodontidae) prvi je otočni nalaz te vrste u nas. Rijetka je i lokalna vrsta *Cerastis (Sora) rubricosa*, a *Grammodes geometrica* (obje Noctuidae) tropskog je podrijetla.

Najviše radova (šest) Lidija Mladinov napisala je o istraživanju faune leptira gornjega toka rijeke Kupe od izvora do Broda na Kupi. Neke je radove objavila u suradnji s drugim istraživačima, a najviše u suradnji s nestorom hrvatske biologije i lepidopterologom akademikom Zdravkom Lorkovićem, a u terenskim istraživanjima i skupljanju leptira vjeran joj je pomagač bio suprug dr. Slobodan.

Ovim su istraživanjima ustanovljene 494 vrste iz 25 porodica, od toga Geometridae 161 vrsta, Noctuidae 143, Rhopalocera 104 i Bombyces i Sphings 86 vrsta. Ustanovljeno je 16 novih vrsta za Hrvatsku, od toga 5 novih vrsta za Jugoslaviju.

U sklopu široke akcije Inventarizacije biljnih bolesti i štetnika na graničnim područjima, što ih je organizirala Karantenska služba SR Hrvatska od 1966. do 1974., Lidija Mladinov determinirala je primjerke leptira sovica (Noctuidae) i objavila dva priloga za područje Riječkoga zaljeva te dva priloga za područje južne Dalmacije. Leptiri su hvatani s pomoću lovnih svjetiljki u Kraljevici, Kostreni i Ičićima. Ulovljeno je 128 vrsta, od čega je 20 novih vrsta za to područje, a tri su vrste nove za obalno područje Jadrana.

U južnoj Dalmaciji leptiri sovica hvatani su u Opuzenu kraj Metkovića i Čibači kraj Dubrovnika te je determinirala 39 vrsta, od toga 12 novih vrsta za to područje.

U cijelosti radovi Lidije Mladinov sadrže solidno obrađene i dragocjene priloge o fauni leptira Hrvatske.

Uspomeni Lidije Mladinov posvećujem ovaj prikaz.

Objavljeni radovi Lidije Mladinov

- MLADINOV, L., 1958. Popis noćnih leptira (Noctua) Zagreba i okolice. - Hrvatski narodni zoološki muzej. Zagreb. 1: 1-61.
- MLADINOV, L., 1960. Prilog fauni leptira (Lepidoptera) otoka Paga. - Hrvatski narodni zoološki muzej. Zagreb. 2: 1-8.
- MLADINOV, L., 1961. Drugi prilog fauni leptira (Lepidoptera) otoka Paga - Hrv. narodni zoološki muzej. Zagreb. 3: 1-11.
- MLADINOV, L., 1963. Uz izložbu „Štetni insekti u poljoprivredi“. - Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske. 12: 176-178.
- MLADINOV, L., 1964. Entomološka zbirka iz Bosiljeva. - Zbornik Gradskog muzeja Karlovac. I. 273-280.
- MLADINOV, L., 1964. Istraživanja faune leptira na otoku Pagu. - VI. plenum Prirodoslovne sekcije muzejskih društava Jugoslavije. Zagreb, 5-8. IX. 1962. 22-25.
- MLADINOV, L. & HERMAN, Č., 1964. Polimorfizam gusjenica *Celerio euphorbiae*. - Biološki glasnik. 17: 1-4 + 1 tabla.
- IGALFFY, K., MLADINOV, L. & PAVLETIĆ, J., 1965. Contribution a l'étude de la faune de l'île de Pag. - Rapp. Comm. int. Mer. Médit. 18. 531-535.
- MLADINOV, L., 1967. (1965). Rezultati istraživanja faune Rhopalocera i Heterocera otoka Paga. - *Periodicum biologorum*. 18/1: 37-48. + 2 table.
- MALDINOV, L., 1968. (1967). Fauna leptira jadranskog otoka Unije. - *Periodicum biologorum*. 20: 151-164 + 2 slike.
- MLADINOV, L., 1968. Nova istraživanja faune leptira Riječkog zaljeva (Noctuidae). - Inventarizacija biljnih bolesti i štetnika na graničnim područjima. Republički sekretarijat za privredu SR Hrvatske 1/5: 85-107.
- MALDINOV, L., 1968. Daljnji prilog poznavanju faune leptira Riječkog zaljeva (II) (Noctuidae). - Inventarizacija biljnih bolesti i štetnika na graničnim područjima. Republički sekretarijat za privredu SR Hrvatske 1/7. 149-162.
- MLADINOV, L., 1971. Geografska rasprostranjenost vrste *Cosmotriche lunigera* Esp. (Lep., Lasiocampidae) s osobitim osvrtom na Jugoslaviju. - Acta entomol. Jugoslav. 7. 1: 75-78.
- LORKOVIĆ, Z. & MLADINOV, L., 1971. Lepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. I. Rhopalocera i Hesperidae - Acta entomol. Jugoslav. 7. 2: 65-70.
- MLADINOV, L., 1972. Nova nalazišta vrste *Cosmotriche lunigera* Esp. u Jugoslaviji. - Acta entomol. Jugoslav. 8. 1-2: 107-109.
- MLADINOV, L., 1973. Lepidoptera (Rhopalocera) zbirki Hrvatskog narodnog zoološkog muzeja u Zagrebu. - Hrvatski narodni zoološki muzej. Zagreb. 7: 1-125.

- MLADINOV, L., 1974. Istraživanje faune sovica (Noctuidae) u Dalmaciji s osvrtom na štetne vrste. - Inventarizacija biljnih bolesti i štetnika na graničnim područjima. Republički sekretarijat za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo SR Hrvatske. 2/1: 1-10.
- MLADINOV, L., 1975. Četiri novo odvojene vrste sovica (Lep., Noctuidae) za faunu Jugoslavije. - Acta entomol. Jugoslav. 11. 1-2: 47-52.
- MLADINOV, L., 1975. Istraživanje faune sovica (Lepidoptera, Noctuidae) u južnoj Dalmaciji. II. - Inventarizacija biljnih bolesti i štetnika na graničnim područjima. Republički sekretarijat za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo SR Hrvatske. 3/2: 27-38.
- MLADINOV, L., 1975. Lepidoptera - Hesperiiidae (Rhopalocera) u zbirci Hrv. Zoološkog muzeja u Zagrebu. 6: 1-14.
- MLADINOV, L., 1976. Lepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. II. Bombyces i Sphings. - Acta entomol. Jugoslav. 12. 1-2: 89-98.
- MLADINOV, L., 1977. Lepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. III. Noctuidae. - Acta entomol. Jugoslav. 13. 1-2: 77-88.
- MLADINOV, L., 1977. Tri nove vrste Noctuidae (Lep.) za SR Hrvatsku i Jugoslaviju. - Acta entomol. Jugoslav. 13. 1-2: 91.
- MLADINOV, L., 1978. Prvi dodatak poznavanju faune Macrolepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. - Acta entomol. Jugoslav. 14. 1-2: 63-67.
- MLADINOV, L., 1978. *Ostrinia palustralis* Hbn. nova vrsta u fauni leptira SR Hrvatske u Jugoslaviji (Microlepidoptera, Pyralidae). - Acta entomol. Jugoslav. 14. 1-2: 115-116.
- MLADINOV, L. & LORKOVIĆ, Z., 1979. Usporedba dolinske *Erebia oeme* Hbn. ssp. nov. iz SZ Jugoslavije s planinskim populacijama (Lepidoptera, Satyridae). - Acta entomol. Jugoslav. 15. 1-2: 35-54.
- MLADINOV, L., 1980. Lepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. IV. Geometridae. - Acta entomol. Jugoslav. 16. 1-2: 69-91.
- MLADINOV, L., 1983. Drugi dodatak poznavanju faune Macrolepidoptera iz doline gornjeg toka rijeke Kupe. - Acta entomol. Jugoslav. 19. 1-2: 47-51.
- MLADINOV, L., 1983. *Horisme laurinata* Schaw. nova vrsta u faunu leptira SR Hrvatske i Jugoslavije (Lepidoptera, Geometridae). - Acta entomol. Jugoslav. 19. 1-2: 125-126.
- MLADINOV, L. i LORKOVIĆ, Z., 1985. Rasprostranjenje montanih Macrolepidoptera u fauni SR Hrvatske, Jugoslavija. - Acta entomol. Jugoslav. 21. 1-2: 17-36.
- MLADINOV, L., 1985. Nove vrste Macrolepidoptera (Lep. Lemoniidae, Noctuidae, Geometridae) za faunu SR Hrvatske. - Acta entomol. Jugoslav. 21. 1-2: 37-41.
- MLADINOV, L., 1990. *Mesapamea secalella* Remm (Lep. Noctuidae) nova vrsta u fauni leptira R. Hrvatske, Jugoslavija. - Acta entomol. Jugoslav. 23: 1-2: 5-8.
- MLADINOV, L. i KUČINIĆ, M., 1993 (1988). Preliminarni podaci za faunu sovica (Lepidoptera, Noctuidae) planine Biokovo (Hrvatska). - Acta Biocovica. Radovi o prirodi biokovskog područja. 6: 33-45.

Branko Britvec, Zagreb